

ENVMERATIO LIBRORVM GALENI.

De parua pilae exercitio libellus, à Val. Centannio tr. item Iano Cornario.

De cognoscendis curandisque animi morbis seu affectibus, quos perturbationes Latini appellant, liber, Bernardo Donato interprete. Eundem dudum Io. Guinterius uerterat. Huius operis pars altera est qui sequitur liber. † Syluius hunc librū ac sequentē Pathologicis adnumerat.

De cuiusque animi peccatorum seu uitiorum (nam de perturbationibus seu affectibus in praecedente libro dictum est, cuius hic pars est posterior) notitia atque medela libellus, à Iunio Paulo Crasso tr. & ab eodem recognitus.

De consuetudine & quod eius maxima uis sit liber Nic. Rhegio interprete, ex ueteri exemplari Graeco emendatus, & plurimum auctus. alia quidem aeditio Iuntarū, publicata anno 1550. e ueteri tantum translatione Nic. Rhegij, ceu Graeco exemplari nondum reperto, librum hunc emendatum praese fert. Io. Bapt. Montanus libellum hunc ambiguum esse scribit, nimirum quod an genuinus sit Galeni dubitetur.

* De sanitate tuenda (in tota hominis uita per omnes aetates) libri sex, Thoma Linacro interprete, ad antiquorum exemplarium Graecorum fidem ab Hier. Donzellino recogniti. ¶ Leonharti Fuchsi Annotationes in hos libros excusae sunt Tubingae.

Ars tuendae sanitatis, num ad medicinalem artem spectet, an ad exercitatoriam, ad Thrasymbulum liber, à Iunio Paulo Crasso conuersus, & ab eodem recognitus.

PATHOLOGICI LIBRI, QUI EA QVAE AD MORBORVM

& symptomatum naturam, discrimina, causas, tempora, & historias pertinent, cum in genere, tum particularim exponunt. Est autem pars haec medicinae duplex: una historica, altera causarum assignationibus dedita.

DE differentijs & causis morborum symptomatumque libri sex: quorum duo priores à Nic. Leonicensi, quatuor posteriores à Thoma Linacro olim sunt uersi, & ab Aug. Gadaldino ad Graecorum exemplarium fidem plerisque in locis emendati. Eosdem omnes Gul. Copus olim interpretatus est: qui & olim cum alijs Galeni operibus excusi sunt: et Lugduni apud Gul. Rouillium 1530. in 16. recogniti partim ex annotationibus Augustini Ricci, partim aliorum doctorum medicorum iudicio: ijs quae ambigua, uel minoris momenti erant, ad margines annotatis. Eosdem & Leonhartus Fuchsius cum suis enarrationibus publicauit: & ni fallor, etiam interpretatus est. Fran. Valleriole Commentarios super iisdem Gryphius excudit Lugduni 1540. in 4. & rursus postea, ut audio, ab autore recognitos. Eorundem methodum condidit Iac. Syluius, in tabellas sex ordine suo coniecta paulo fusius, chartis sex paruis utrimque impressis. item Leonhartus Fuchsius, chartis totidem basilicis, una parte impressis.

De differentijs febrium libri duo Nic. Leonicensi interprete, d. e. Eosdem Laurentius Laurentianus uertit: quos postea accurate recognitos, & ex fide Graeci exemplaris penè alios factos per Simonem Thomam, Gul. Rouillius excudit Lugduni anno 1530. in 16. cum adnotationibus ad margines. Eosdem Leonhartus Fuchsius Latinitate donauit, & commentarijs illustrauit. Extant & Syluii commentarij in hos libros, & Hier. Cardani Contradictiones quaedam libro 4. Contradictionum ab eo aeditarum: & Hectoris Gibalti Galli commentarius.

De inaequali intemperie liber, Thoma Linacro interprete. ¶ Eundem Leon. Fuchsius commentario explicauit, & (ni fallor) etiam transtulit. Io. Morisotus epitomen in hunc librū Graecè & Latine condidit. Io. Agricola Amonius Commentaria addidit, Iac. Syluius scholia. † Idem Syluius primò collocat hunc librum post tractationem de temperamentis, inter Physiologicos: & postea rursus cum pathologicis inter libros de morbis similaribus.

De marasmo seu marcure liber, ab Augustino Gadaldino tr. item à Iano Cornario, & Victore Trincauelio.

De comate secundum Hippocratis sententiam (quo pacto comatis nomen apud Hippocratem intelligatur, ac quae sit comatis natura) commentariolus, per Dominicum Montesaurum ex Graeco exemplari & antiqua uersione restitutus. Eundem Ianus Cornarius Latinum fecit. Hunc librum Graecè circa annum 1543. edidit Basileae cum alijs quibusdam à se emendatis.

De Palpitatione, tremore, rigore & conuulsione liber, Ioh. Guinterio interprete, d. e. eundem Ianus Cornarius, & Dominicus Montesaurus tr.

De difficultate respirationis lib. iij. à Iano Cornario tr. d. e. Eosdem olim Io. Vasseus uerterat.

De plenitudine (seu multitudine) liber, à Bartholomaeo Syluano conuersus, & ad uerustissimi codicis Graeci fidem quibusdam in locis restitutus. Eundem olim Io. Guinterius tr. & Victor Trincauelius.

De tumoribus praeter naturam liber ab Horatio Limano conuersus: item ab Augustino Ricco. iamque olim à Io. Guinterio. Eundem Petrus Toletus lingua Gallica tr.

De morborum temporibus liber Ioh. Guinterio interprete, d. e. Idem liber, & alter de totius morbi temporibus, impressi sunt olim Basileae, anno 1533. sine interpretis nomine: & mox sequē-

CATALOGVS PRIMVS, SIVE

te anno Parisijs, paucis quibusdā mutatis, & Io. Guinterij interpretis nomine adiecto. ¶ Sunt autē tempora morborū uniuersalia, quatuor, hæc: Principium, incrementum, status seu uigor, & declinatio, quibus tota morbi duratio perficitur.

De totius morbi (uel potius, De quatuor temporibus morborū particularibus, seu de accessionum principio, incremento, statu & declinatione) temporibus liber, Io. Guinterio interprete. Vide in mentione præcedentis libri De morborum temporibus.

De typis liber, ab Aug. Gadaldino, antiquorum exemplarium Græcorum & ueteris translationis ope, tr. Eundem Aug. Riccus & iam prius Io. Guinterius tr. Typos appellant formas seu circuitus febrium.

Ad (contra) eos qui de typis uel de Circuitibus scripserunt, liber Io. Guinterio interprete. Eundem Victor Trincauelius tr. De causis procatartiacis liber Nic. Rhegio interprete, ex antiqua eius translatione d.e. Græcè desideratur.

In primum Epidemiorum seu de morbis uulgaribus Hippocratis librū Commentarij tres, Hermanno Cruserio Campensi interprete, d.e. Principium à Nic. Macchello latinitate est donatum. Eosdem, sicuti & sequētes omnes Galeni Commentarios in Epidemiorū libros Hippocratis, Io. Vasseus tr. qui Lutetiæ primū excusi sunt anno 1545. deinde Lugduni à Gul. Rouillio 1550. in 16. Leonhartus Fuchsius quoq; tr. aliquot Epidemiorum libros, & Commentarios adiecit, qui iam olim impressi sunt. Symphorianus Campegius Epitomen quandam in hos libros scripsit & Ifagogen. Vide in Catalogo II. in Symphoriano. ¶ Sunt autem Epidemiorum liber primus & tertius uerè Hippocratis, & rectè de morbis uulgaribus inscribuntur: eosq; solos ab Hippocrate ad editionem scriptos putant. Secundum & sextum aiunt à Thessalo Hippocratis filio compositum ex schedis quibusdam seu tabellis, quas pater sibi tantum scriptas reliquerat: & huic ipsum quoq; Thessalum, aut etiam alios post ipsum, quædam addidisse putant. In his quidem per pauca de morbis uagantibus habentur, ita ut hæc inscriptio eis non conueniat. pleraq; autem ceu aphorismi quidam medicinales sunt. Quartus ut dictionis caractere cum secundo & sexto conuenit, ita cōtemplationis utilitate multò eis inferior est. Quintus & septimus manifestè spurij sunt. Hæc ferè Galenus à principio Comment. in sextum Epidemiorū. Commentarij quidem eius in secundum Epidemion conditi, quorum meminit inter libros proprios, desiderantur.

In tertium Hippocratis librum de morbis uulgaribus Commentarij III. Hermanno Cruserio interprete, d.e. Eosdem Io. Vasseus uertit. Vide supra in mentione Commentariorum in primum Epidemiorum.

In sextum Hippocratis librum de morbis uulgaribus Commentarij sex, à Iunio Paulo Crasso tr. & tertio recogniti. Eosdem Io. Vasseus tr. Vide supra in mentione Commentariorum in primum Epidemiorum.

† Pathologicos Galeni libros Iac. Syluius ita digessit, ut primi ab eo ponantur, qui de morbis similaribus tractant, ut liber de inæquali intemperie, de differentijs febrū, de marasmo, de tremore, &c. Postea, qui organicos morbos proponunt, ut consiliū pro puero epileptico, & liber de tumoribus: quamuis tumores ex eius sententiâ ad morbos communes referri possint. Tertio qui de morbis communib. agunt, ut Commentarios de fractis & luxatis ossibus. Postremò illi qui omne morborum genus complectuntur, ut libri de differentijs & causis morborum & symptomatum, in Epidemiorum libros cōmentarij, de typis, de morborum temporibus: & de dyspnœa. His etiam interserit Artem medicā: & libros qui *Σημειωτικοί* uerius quàm Pathologici sunt, ut de crisi, de locis affectis, deq; lotij differentijs & signis.

SEMEIOTICI LIBRI, ID EST, DE SIGNIS, QUIBUS *cum morbos & locos affectos dignoscere, tum futura præscire possumus.*

DE locis affectis libri sex, Gul. Copo interprete, nonnullis in locis ab Aug. Gadaldino emēdati: in quorum quarto capite tertio, ubi sermo habetur de angina ex luxatione uertebraū colli, Annotationes quædam in uerba Hippocratis additæ sunt, excerptæ ex Commentarijs Galeni in secundum Epidemiorum. Eandem Copi translationem Gul. Rouillius impressit seorsim Lugduni 1547. cum scholijs per margines. Eosdem libros Leonhartus Fuchsius tr. & commentaria addidit. In eosdem Io. Agricola Ammonij Commentarios uidimus. Ex iisdem contrarietates aliquas continet liber quintus Contradictionum Cardani. ¶ Docent hi libri dignoscere affectus eos, qui uisum & tactum effingunt. † Syluius, ut paulò antè dictum est, Pathologicis libris eos adscripsit: nos cum Montano Semeioticos facimus.

De pulsibus ad tirones liber, Hermanno Cruserio interprete. Eandem introductionem ad Teuthiam Martino Origorio interprete Gul. Rouillius excudit Lugduni in 16. anno 1550. cum scholijs marginalibus: ea scholia fortè non alia sunt, quàm quæ Iac. Syluius reliquit. † Iac. Syluius ad finem Physiologicorum librorum omnes qui de pulsibus sunt etiam adnumerat: melius uerò Montanus, illū duntaxat qui de usu pulsuum est, Physiologicis: Cæteros, ut hunc & sequētes, Semeioticis adiungit.

ENVMERATIO LIBRORVM GALENI.

De differentijs pulsuum libri quatuor.

De dignotione pulsuum libri quatuor.

De causis pulsuum libri quatuor.

De præcognitione ex pulsibus libri quatuor.

}

Omnes ab Hermanno
Cruferio tr. d. e.

De urinis liber spurius Iosepho Struthio Polono interprete d. e. ab Aug. Gadaldino. Eundē Ianus Cornarius tr. † Syluius hunc lib. ad Pathologicos refert, quod non laudam.

De crisi bus seu iudicijs libri iij. Nic. Leoniceno interprete, ab Aug. Gadaldino d. e. Eadem translatio recognita, excusa est Lugduni apud Gul. Rouillium in 16. anno 1547. capitibus distincta, cum argumentis & scholijs marginalibus. Eosdem libros Leonhartus Fuchsius edidit, ipse (ni fallor) interpretatus, cum commentarijs. † Syluius hos quoque libros Pathologicis inseruit, quod non probamus.

De diebus decretorijs libri tres, Io. Guinterio interprete, ab Aug. Gadaldino d. e. Eadem interpretatio ex prima editione interpretis, absq; nomine eius prodijt olim Basileæ anno 1533. scholijs ad margines additis. Subijciuntur autem annotationes in singulos libros, quibus loci quidam ad Græcos codices emendantur. ¶ Io. Morisotus horum trium librorū Epitomen confecit, quæ reperitur inter Adnotationes eius in Aphorismos Hippocratis. Hieronymus Fracastorius de causis dierum criticorum scripsit contra Galenum: Hippocratem & Galenum contra Fracastorium defendere conatur Andr. Thurinus.

In primum Prorrheticum librum Commentarij tres, à Io. Vasseo tr. ab Aug. Gadaldino d. e.

In Prognostica Hippocratis Cōmentarij tres, Laurentio Laurentiano interprete, ab Aug. Gadaldino d. e. Explicantur in hoc tractatu propriae indiciorū omniū vires, quæ ad præfagiendū in acutis, cæterisq; qui ex ipsis fiūt, morbis, sumuntur. Symphorianus Campegius scripsit Epitomē Cōmentariorū Galeni in Prognostica simul & Isagogen. Vide in Catalogo i. in Symphoriano.

De præfagijs ex insomnijs sumēdis (uel, de dignotione ex insomnijs) libellus, Augustino Gadaldino interprete, bes chartæ. Eundē olim à se cōuersum edidit Io. Guinterius, tum hoc, tū Iani Autoniaci nomine, itē Ianus Cornarius. ¶ Vide supra in mentione libri de causis respirationis, inter libros Phyeologicos. De præcognitione liber, à Iulio Martiano Rota tr. & ab eodem recognitus. Eundem tr. Ianus Cornarius: item Leonardus Iacchinus, qui & Explanations addidit: librum in capita distinxit cum argumētis: Subiecitq; apologeticam orationem, qua docet ut plurimum certam esse præcognitionem, si nihil delinquatur.

LIBRI DE MATERIA MEDICA, HOC EST MEDICAMENTIS tum simplicibus, tum compositis: quibus etiam ponderum & mensurarum ratio adiuncta est.

DE simplicium medicamentorum facultatibus libri xi. Theod. Gerardo interprete, ab Aug. Gadaldino d. e. Eandē translationē seorsim excudit Lugduni Gul. Rouillius anno 1552. in 16. emendatā ad Græcū exēplar per Philibertū Saracenū. Leonharti Fuchsi Cōmentaria in libros de medicamentis simplicibus excusa sunt Parisijs anno 1554. Typographus qui Parisijs anno 1555. Iac. Syluij Isagogē in anatomica impressit, pollicet se eiusdē Cōmentarios in libros de facultatibus medicamentorum simpl. daturū. Io. Dantzius hos libros in Epitomē per dialogos rededit: & simplicium facultates tabulis artificiosis distinxit. ¶ Ex his undecim libris quinque priores generalē methodū cōplectuntur iudicandi de simplicibus, per qualitates primas & secundas, sapes, odores, et colores. Reliqui ordine alphabeti primum enumerāt singulas stirpes earumq; facultates secundum methodū in superioribus libris traditā, à sexto uidelicet libro usq; ad nonū. Nonus de terrarū ac metallorū facultate agit. Decimus de illis quæ ex animalibus sumuntur. Vndecimo addunt quæ superiori libro de medicamentis ex animalibus deerant: ac quæ ex mari & falsis aquis proueniunt.

De substitutis medicinis (Antiballomena Græci uocant, quidā succidanea Latine,) libellus chartā ferè implens, Iul. Martiano Rota interprete. Eundē olim Petrus Valla Placentinus tr. sed parum feliciter. Nos quoq; olim interpretati sumus & scholia addidimus. Eum quidē libellū non esse genuinum Galeni, facile apparet. Reperitur idem cum Pauli Aeginætæ libris, & in uarijs manuscriptoribus plurimum diuersus atq; corruptus. Item in Epitome Andr. Lacunæ.

De purgantium medicamentorum facultate libellus (chartæ unius) Iul. Martiano Rota interprete. Eundē olim Io. Polltus & Io. Guinterius tr. Diuersus ab hoc est qui inter spurios habetur De catharticis liber. † Vide mox circa finem mentionis librorum de antidotis.

De Theriaca ad Pisonem liber, Iul. Martiano Rota interprete: prius etiam Io. Guinterius uerterat. Chartæ sunt quatuor cum triente. Continet autem pleraq; etiā alia cognitu digna & iucunda, quod ad historiam serpentium & uenenorum attinet. Est in antiquis translationibus, qui de cōmoditatibus theriacæ inscribitur libellus, fragmentum libri de Theriaca ad Pisonem. † Vide mox circa finem mentionis librorum de antidotis.

De usu Theriacæ liber ad Pamphylianū, nō genuinus Galeni, Iulio Martiano Rota interprete. charta dimidia cum triente. Eundem olim Ioach. Camerarius tr. ¶ In ueteri uersione hic liber nō recte

CATALOGVS PRIMVS, SIVE

rectè inscribitur ad Pamphilum, paucis in principio & sine omissis. Andreas Lacuna quidem in Compendio suo scribit, quæ in hoc libello habeantur, ea omnia libro qui ad Pisonem inscribitur, longè cumulatiora inesse. Ego uerò olim utrisq; collatis, multa quidem eadem deprehendi, interesse tamen non nihil, ita ut operæ precium facturus uideretur, qui simul utrumque unâ cum libro primo de antidotis in unam continuam tractationem coniungeret, ita ut nihil repeteretur, & pugnantia quædam conciliarentur. † Vide mox sub finem mentionis librorum de antidotis.

De antidotis libri duo, Iulio Martiano Rota interprete. Eosdè olim Io. Guinterius tr. Antidotos quasdam excerptas Latino carmine Ioachimus Camerarius reddidit, ut Galenæ Andromachî, Theriacæ Antiochî, &c. ¶ Primus huius uoluminis liber, multa habet cõmunia cū libro de Theriaca ad Pisonem. (Lege quæ proximè retrò scripta sunt.) Instituit autem Theriacæ compositionem, & omnium quibus conficitur delectum apparatusq; copiosè tradit. Posterior est de multis alijs ueterū antidotis, Aelij Galli, Aphrodæ, Apollonij, Myos, Andromachî, Asclepiadis, Damocratis, Nicostrati. † Quod ordinem attinet, hos libros de antidotis, fortè præstabit subiicere libris de compositione medic. secundum genera: sicut & præcedentes duos de Theriaca: & illum qui est de purgantium medicamentorum facultate. Vide inferiùs in mentione librorum de composit. medic. sec. genera.

De compositione medicamentorū localium libri x. à Iano Cornario conuersi: & rursus à Nic. Macchello d.e. Eandem interpretationē ad fidem uariorum exemplariū emendatā Gul. Rouilius publicauit Lugduni anno 1549 in 16. ¶ Iani Cornarij quidē etiam iusti & doctissimi cõmentarij in hos libros cõscripti extant, unâ cū translatione eiusdē seorsim Basileæ in officina Frobeniana excusi. Nos olim particularib. medicamentis relictis, præter pauca præstantiora & à GALENO laudata, uniuersalem doctrinā in hisce libris contentā, ceu compendio eorū confecto, seorsim edidimus. At contra libellus de remedijs paratu facilibus, horum librorū ueluti Epitome est, uniuersalibus omissis: quamobrem hoc loco reponēdus fuerat, potiùs quàm inter Therapeuticos. ¶ Hoc opus Arabicè Miamir appellant in antiquis translationibus. Explicantur autē in eo medicamenta idonea ad diuersos morbos, secundū locos, id est, humani corporis partes à capite ad pedes: eaq; nō solū GALENO usitata, sed ex plurimis clarissimisq; ante ipsum medicis repetita, ut Archigene, Andromacho, Asclepiade, Apollonio, Aenea, Charixeno, Critone, Cleopatra, Damocrate, Hera & alijs. † Ianus Cornarius hos libros ultimæ lectionis, & omniū ipsius scriptorum postremos existimauit. Ego Syluij & Montani ordinem potius approbarim.

De compositione medicamentorum per genera libri viij. Ioh. Guinterio interprete, denuò ab Aug. Gadaldino d.e. ¶ Io. Fr. Rota scripsit de introducendis Græcorum medicaminib. librum, qui in GALENI de cõpositiõe medicamētōrū secundū genera librū primū ueluti Cõmentarius est. Ego in hoc opere idem præstiti, quod paulò antè in libris de cõpositione med. secundū locos à me factū dixi: Hoc est, Compendiū confeci particularib. medicamentis omissis, præter pauca præstantiora & à GALENO laudata. ¶ His libris GALENVS ea medicamenta cõponere docet, quæ foris applicantur ad quamuis unionis solutionem, ut sunt uaria emplastra, quorū alba in primo libro, alia diuersorum colorum in secundo traduntur. Tertius totus neruorum uulnera curat. Quintus emplastra habet polychresta: quæ multis conueniunt affectibus, & præter cætera ulceribus curatu difficilibus opitulatur: sed omnia particularia, nihil uniuersale. Sextus etiam emplastra polychresta continet, quæ simul ad alia multa singulatim faciunt, tum ad particulas putrescentes, quæ differunt ab ulceribus, quæ Græci dystherapeuta propriè, id est, curatu difficilia uocant. Ultimus, de malagmatis, quæ duras partes emolliunt: de chalasticis, quæ tensionē relaxant: postremò de acopis & myracopis, quæ ad lassitudines, neruorumq; affectus cõueniunt. In his libris Compositiones recēsentur ueterū medicorū, Attali, Andromachî, Asclepiadis, Archigenis, Critonis, Damocratis iambicæ, Heræ, Heraclidæ, & Philoxeni: sed aliorum pauca: plures Heræ, Critonis & Damocratis: plurimæ Andromachî & Asclepiadis. Superfunt autem non conscriptæ unū in locum à GALENO, multæ adhuc medicamentorū formæ: quas fortè GALENVS uel idèò omisit, quòd partim in libris de Compositione medicamētōrū sparsim multas exposuerit, ita ut eas in unum colligere non sit difficile: partim minus necessarias existimari: uel quoniam illa tantum quæ foris adhibentur remedia, ad quamuis unionis solutionem, cui nullus in corpore nostro certus est locus, in his libris describēda sibi proposuisset. Ego ut plena perfectaq; pharmacorum, præsertim compositorum diuisio habeatur, formam eorum nullam omittendam censuerim: & primū in hac secundum genera formarum diuisione, agendū esse de illis, quæ foris adhibentur: ut sunt quæ GALENVS in his viij. libris descripsit: & insuper trochisci quidā, pulueres, smegmata, dropaces & sinapismi, inunctiones oris, collyria & anacollemata, olea & unguenta, œnantharia, thymiamata, sedis inunctiones, epomphalia, balani, pessi, enemata (nisi quis horum quædam malit adnumerare ijs quæ intrò sumuntur: quorū nomine ego illa tantum intelligo que bibuntur aut deglutiuntur.) & alia quædam. Quanquàm enim ex his nonnulla uni tantum corporis parti admoueantur, pro diuersis tamen eiusdem loci affectibus uariè componuntur: quamobrem ad compositiones secundum genera, non autem secundum locos referri debent. Postea de illis

ENVMERATIO LIBRORVM GALENI.

de illis quæ intra corpus sumuntur, ut sunt: potiones diuersæ non purgantes: deinde purgantes tum potiones tum aliæ formæ, ut antidoti sacre, catapotia: L. His uerò adiunxerim etiam simplicium purgantium tractationem, & omnem illorum qui purgentur curam. ¶ Item antidoti non purgantes, ut quæ in libris duobus de antidotis describuntur: quibus etiam duos de theriaca subiecerim, tum uomitoria, simplicia & composita, cum tota elleborismi ratione: trochisci quidam, & alia: ut Paulus Aegineta lib. 7. post simplicia medicamenta exposita, ferè digessit. Cuius libris quæ defunt, supplebunt Aetius, Actuarius, Mesues, Nic. Myrepsus: & ex recentioribus, Iac. Syluius, Leon. Fuchsius, Cronenburgius, qui Antidotaria uel dispensatoria uulgò dicta, reliquerunt, de quibus nunc non est dicendi locus.

De ponderibus & mensuris GALENO adscriptus liber, Aug. Gadaldino interprete. Eundem Ianus Cornarius tr. ¶ Andreas Lacuna Compendio suo operum GALENI subiunxit libellum de ponderibus & mensuris, ex GALENO & alijs excerptum cum obseruationibus proprijs.

LIBRI QUI EXPLICANT SANGVINIS DETRACTIONEM per scarificationem, cucurbitulas, hirudines & phlebotomiam.

DE hirudinibus, reuulsione, Cucurbitula, cutis concisione, siue scarificatione liber, Ferdinando Balamio interprete. Eundem Cornarius quoque & Theodoricus Gerardus tr.

Oribasij de Cucurbitulis, scarificatione, hirudinibus, deriuatione & reuulsione sermo in septimo & octauo Medicinal. Collect. ad Iulianum Imperat. lib. Aug. Gadaldino interprete. Et hæc quidè, quæ Oribasius ex Galeno & alijs ueteribus (nèpe Antyllo, Herodoto, Apollonio & Menemacho) doctorum hominum consilio huc adiecta sunt, cum ut plenior his de rebus doctrina habeatur: tum ut conferendo an omnia hæc, quæ Galeno adscribuntur, reuera ipsius sint, cognoscatur.

De uenæ sectione aduersus Erasistratum liber, à Iosepho Tectandro tr. d. e. ¶ Excudit hunc librum Lugduni seorsim coniunctum cum sequente aduersus Erasistrateos cum adnotamentis ad margines Gul. Rouillius anno 1549. in 16. † De ordine & titulo huius & sequentis librorum, lege paulò superius in mentione libri de hirudinibus. ¶ Hunc cum duobus sequentibus libris, GALENVS in libello de libris proprijs ueluti tres unius uoluminis partes numerat.

De uenæ sectione aduersus Erasistrateos, qui Romæ degebant, liber, eodem Iosepho Tectandro interprete, d. e. ¶ Vide proximè retrò, ea omnia, quæ cum libro de uenæ sectione aduersus Erasistratum scripta sunt. Hunc librum de uenæ sectione satis intelligi posse, nisi ab illo qui prius libros aduersus Erasistratum & Erasistrateos diligenter perlegerit, Tectander interpretes negat.

De curandi ratione per sanguinis missionem liber, Theodorico Gerardo interprete, ab Aug. Gadaldino d. e. Eundem Leonhartus Fuchsius Commentarijs illustratum, ex sua etiam interpretatione, ni fallor, edidit. Item Gallico sermone à se cõuersum Petrus Toletus. In eundem Parisijs olim diuulgata est tabula, charta basilica 1. unà cum tabulis sex in libros de morbis & symptom. Leon. Fuchsi: unde hanc quoque eiusdem authoris esse suspicor.

LIBRI THERAPEVTICI.

His continentur, Curandi methodus, tum diffusè, tum breuiter descripta: Victus ratio in morbis acutis: Singulorum morborum facile paranda remedia: Priuata quorundam morborum curatio: Denique Chirurgiæ constitutio.

De methodo medendi libri xiiii. Thoma Linacro interprete, ab Aug. Gadaldino d. e. Eandem translationem Gul. Rouillius excudit Lugduni anno 1549. in 16. cum annotationibus compluribus in margine, & diuisione capitum cum argumentis. ¶ Horum librorum ueluti Epitome sunt duo illi, quos de arte curatiua ad Glauconem GALENVS cõdidit. Io. Agricola Hammonius edidit Scholia copiosa in Methodum medendi GALENI, impressa Augustæ Vindelicorum anno 1534. in 8. chartis 38. Hieronimi Cardani liber quintus contradictionum, ut ipse prefatur, continet aliquot contrarietates extremorum aliquot artis curatiuæ libellorum. Tabulas curationum & indicationum ex his libris Io. Bocaudus edidit.

De arte curatiua ad Glauconem libri duo, Nic. Leonicensi interprete, ab Aug. Gadaldino d. e. Eandem translationem Gul. Rouillius excudit Lugduni in 16. anno 1549. cum accuratissimis animaduersionibus ex Veneto exemplari excerptis. Quæ in fine huius libri de curatione podagrici affectus in ueterem translationem irrepsērunt, non GALENI, sed Alexandri Tralliani sunt. Hi libri ueluti Epitome sunt librorum quatuordecim methodi curatiuæ. Stephanus quidè Atheniensis Philosophus, scripsit græcè Explanations eruditas in GALENI priorem librum Therapeuticum ad Glauconem: quos Aug. Gadaldinus Latinas fecit, unà cum GALENI contextu, & Scholia addidit, quibus castigationes à se factas explicat. Iuntæ Venetijs excuderunt anno 1554. in 8. Martinus Acakia Catalaunensis medicus uertit libros ij. de ratione curandi ad Glauconem, & Commētarjos addidit. Gul. Rouillius typis impressit Lugduni 1551. in 16. & prius Parisijs Simon Colinaeus anno 1543. in 4. charta basilica. Hier. Cardani liber quartus Contradictionum continet contrarietates aliquas ex primo libro GALENI ad Glauconem.

Quos purgare cõueniat, quibus medicamentis, & quo tēpore, libellus, Iulio Martiano Rota interprete.

CATALOGVS PRIMVS, SIVE

interprete. Est autem caput uigesimum tertium libri septimi medicinalium Collectionum Orisba
sij ad Iulianum imperatorem. Eundem prius tr. Io. Guinterius, & Io. Polltus.

In libros Hippocratis de uictus ratione in morbis acutis commentarij quatuor, Io. Vasseo in-
terprete, ab Aug. Gadaldino d. e. Eandem interpretationem Gul. Rouillius publicauit Lugdu-
ni anno 1349. in 16. cum scholijs per margines. ¶ In primo libro agit de ptiffana. In secundo, exem-
plo doloris lateris agit de ui ac usu fomentorum: deinde de repentina tum in uictu, tum in reli-
quis rebus mutatione, fusè late' que pertractat. In tertio exponit uini, mulsæ, oxymelitis, aquæ
& balneorum facultatem. Quartus liber à quopiam ex Hippocratis discipulis, multis diuersisq;
theorematis, inordinateq; dispositis conflatus est: quorum plurima ad acutos morbos uidentur
pertinere. Scripsit & Symphorianus Champegius Epitomen quandam commentariorum **G A**
L E N I in hos libros, & Isagogen. Vide in Catalogo II. in Symphoriano.

De remedijs paratu facilibus liber, Huberto Barlando interprete, à Iunio Paulo Crasso accura-
tissime castigatus, addito etiam principio quod antea desiderabatur. Idem liber à Io. Guinterio
tr. est, & impressus Parisijs anno 1543. in 16. apud Iacobum Gazellum ex prelectionibus Iac. Hol-
lerij medici, à mendis quam plurimis repurgatus, & marginalibus adnotatiunculis illustratus.
¶ Hunc librū **G A L E N I** esse cōiiciunt eruditi, quoniā ad Galeni doctrinam phrasimq; proximè
accedit. Iac. Syluius sine inscriptione & principio librum hunc extare scribit: sed principium,
ut dictum est, Iunius Paulus Crassus reposuit. Est autem ueluti Epitome in particularibus reme-
dijs, decem librorum de compositione medicamentorū secundum locos. Et Andreas Lacuna in
Compendio suo, post libros de compositione medic. secundum locos: Ex industria (inquit) omi-
simus libellum de facilibus paratu remedijs, quod omnia quæ in illo habentur, reperiantur in hi-
sce commentarijs longè cumulatiōra. † Hæc cum ita se habeant, non debuit hic liber, ut neq;
sequentes duo, cum Therapeuticis coniungi, & minus quidem quam ipsi de cōpositione secun-
dum locos libri: in quibus etiam uniuersalia quædam ad morbos curandos traduntur, quæ tamen
multò pauciora sunt quam particularia pharmaca. In his uerò paratu faciliū med. libris, parti-
cularia sola sunt, in uniuersum nihil. Itaq; suprā statim post libros de compositione medic. sec. lo-
cos, inter illos qui materiam medico suggerunt, reponi debuerant: id quod Syluius fecit, qui ta-
men non statim post libros De compositione med. sec. loc. sed multò antè ipsorum meminuit.

De remedijs paratu facilibus ad Claudianum Solonem Archiatrum liber, spurius, à Iunio Pau-
lo Crasso tr. ¶ Hic liber, me iudice, inquit Montanus, spurius est: sed quam plurima in eo lectio-
ne digna obseruantur. Iacobus Syluius de hoc libro, diuisus est, inquit, duobus libris Græcis, in
unum coactus, sed in principio quam Græcus auctior in ueteri uersione, tamen lectione dignus.
Sic ille. Atqui in translatione Iunij Pauli Crassi, nō in principio, sed fine huius libri, plurima sunt
adiecta, quæ Græcè non extant. Papiæ olim cum Leonardi Legij libris, excusus est liber de faci-
le parabilibus med. ad Solonem, Nic. Rhegio interprete, cui cum Græco impresso nec in princi-
pio, nec fine, nec medio satis conuenit.

De remedijs paratu facilibus liber tertius, spurius, Iunio Paulo Crasso interprete. Hunc superio-
ris ad Solonē uoluminis librū secundū faciūt aliqui. Mihi authores diuersi uidentur, in posteriore
quidē noua & barbara uocabula insunt, in priore non item, &c. Ordinē ac iudiciū in eo desidera-
mus. Memorantur in eo sancti Anargyri, unde ab aliquo Christiano cōsarcinatum esse apparet.

Documentum de puero epileptico, Nic. Leonico Thomæo interprete. Eundem & Augu-
stinus Riccus transtulit.

In librum de natura humana Commentarius secundus, à Nic. Macchello medico Mutinensi
tr. & ab eodem diligentius recognitus. Eundem Hermannus Cruferius uertit. Est autem li-
ber hic non genuinus Hippocratis, & in plerisq; reprehensibilis. Vide suprā in mentione libri pri-
mi de natura hum. inter Physiologicos.

De incantatione, adiuratione & suspensione liber, **G A L E N O** falso adscriptus. Græcè nō habe-
tur. Reperitur hic liber, etiam inter Constantini monachi Cassinensis opera medica: idemq; in-
ter Arnoldi Villanouani libros, hoc titulo: liber Costabē Lucæ de Physicis ligaturis, trās latus ab
Arnoldo Villanou. ex Græco in Latinū. Multū tamē differunt tum sententiæ quædā, tum uerba.

De oculis liber spurius, Demetrio Græco interprete, à uarijs mendis expurgatus. Græcum e-
xemplar desideratur. Montanus quoq; hunc spurium esse iudicat: quāuis enim (inquit) librum
de curatione oculorum à se scriptum lib. 14. Therapeuticæ methodi **G A L E N V S** affirmet, non
is tamen ordo doctrinæ, aut ea dicēdi phrasīs, in hoc ipso qui extat agnoscitur: ut propterea sit ne
G A L E N I, aliqua mihi suspicio suboriatur. ¶ In libello de libris proprijs, librum paruum de di-
gnoscendis oculorum morbis à se scriptum testatur in gratiam ophthalmici medici iuuenis.

De renum affectuum dignotione atque medela liber spurius, Christophoro Heyl interprete.
Montanus hunc quoq; inter spurios censet.

In librum Hippocratis de ijs quæ in Medicatrina (*κατ' ἰντερεϊου*) fiunt, Commētarij tres, Io. Ber-
nardo Feliciano interprete. Hunc librum, pro introducendis scriptum esse **G A L E N V S** affir-
mat, Est autem Chirurgicus.

ENVMERATIO LIBRORVM GALENI.

In librum Hippocratis de fracturis Commentarij tres à Io. Bernardo Feliciano tr.

In librū Hippocratis de articulis Cōmentarij quatuor, eodē Io. Bernardo Feliciano interprete.

De fascijs liber GALENI Vido Vidio interprete: impressus etiā prius cum alijs Chirurgicis Vidij operibus, sicuti & sequentes duo. ¶ Postremi libri (inquit Vidius) de fascijs, de laqueis, de machinamētis, non reperiuntur (quod sciam) nisi in eo codice, cuius mentionē fecimus in epistola ad regem, in quo sunt tres auctores de fascijs, GALENVS, Soranus, & Heliodorus: è quibus ego Latinū feci GALENV M duntaxat. nam qui hūc norit, reliquos planè norit. sed an eiuſmodi liber germanus sit Galeni, dubitare nemo debet. nam uel ipso procemio conuincitur. atq; hic est ille liber, quem ipse pollicitus est in secūdo commentario de officina medici. Verūm desiderantur, in Galeno quædam, quæ placuit accepta à Sorano & Heliodoro (antiquioribus Galeno) in hunc librum inferere, &c.

Oribasij de laqueis liber ex Heracle, ab eodē Vidio tr. Laudatur (inquit Vidius) hic liber de laqueis à Galeno in libro de fascijs: quauis alibi quoq; mentionē facit laqueorū, qui hoc opere cōtinentur. Refertur tamen hic liber in Græco exemplo ad Oribasiū auctorē. Quicquid est, opus utilissimū est: sine quo multa sunt quæ in medicinali arte nec cōprehēdi, nec prestari possunt, &c.

Oribasij ex Heliodoro liber de machinamētis, (ex Hippocrate, Galeno, & alijs collecta,) Vido Vidio interprete. Desunt autem aliqua machinamenta, quæ auctor inter initia commemorat:

LIBRI APHORISTICI, IN QVIBVS BREVES RERVM

uariarum determinationes traduntur: quarum perceptio superiorum librorum lectionem requirit.

Montanus hos libros extra ordinem classium ultimo loco adiungere uoluit, unā cum Glosis .i. obsoletis uocabulis Hippocratis.

Aphorismos Hippocratis cum Commentarijs Galeni, Nic. Leonicensi Vicentino interprete, ex plurium antiquorum codicum collatione à Iul. Martiano Rota & Aug. Gadaldino, d. e. Additi sunt quoq; duo aphorismi in fine septimæ particulæ, eorumq; explanatiōes: quarū prima quæ Galeni est, in antiquis etiā translationib. legitur: secunda (quæ quauis Galeno adscribat, minimè tamen ipsius esse censenda est,) recens è Græco in Latinū sermonē est conuersa. Philothei etiā explanatio in primū ex his duob. aphorismis adiecta est. In Frobeniana editione operū Galeni, euulgata anno 1549. interpretatio eadē Leonicensi habetur, à Iulio Martiano Rota primū, deinde etiā Iano Cornario recognita. ¶ Ant. Musæ Brasauoli in octo libros Aphorismorum Hippocratis cum cōmentarijs Galeni, Commentaria & annotationes, cum duobus indicibus copiosissimis, excusa Basileæ in officina Frobeniana anno 1541. in folio, magno uolumine. Seruat aut hunc ordinem, post unumquemq; aphorismū, sententiā totius breuiter explicat: deinde singulas eius particulas cōtemplatur, quas Græcè & Latinè recitat. Tertio Galeni cōmentaria ponit, quibus sua in Galenum tum annotamēta ut circa dictiones & electionē, tum cōmentaria, copiosissima subiicit: neq; suos tantū cogitationes, & ex diuersis Hippocratis, Galeni, ac Dioscoridis locis, plurima ad rem omnem illustrandā depromit: sed Philothei etiā, qui Græcè post Galenum aphorismos enarrauit, expositiones passim recitat Græcè, & mox transfert: Sicut & auctoris cōmentariorū, quæ falsò tribuuntur Oribasio, &c. Hippocratis Aphorismi Græcè & Latinè Nic. Leonicensi interprete unā cum Galeni cōmentarijs, ad fidem Veneti exemplaris recogniti, cum adnotamentis marginalibus, publicati sunt Lugduni apud Gul. Rouilliū anno 1549. in 16. Io. Morisotus medicus edidit Hippocratis aphorismorum genuinā lectionem Græcè: & eorundē fidelē interpretationē, cum Galeni censura in eos omneis, qui minus erant absoluti. His accesserunt Adnotationes in Cornelij Celsi loca quædā ex aphorismis translata, &c. Leonhartus Fuchsius Hippocratis aphorismos tr. & cōmentarijs illustrauit: adiectis Annotationibus, in quib. quotquot sunt in Galeni Cōmentarijs loci difficiles explicantur. Io. Oporinus excudit Basileæ anno 1544. in 4. Aphorismorū Hippocratis enarratores, ueteres & recentiores, enumerantur à Brasauolo ab initio suorū Commentariorū in eosdē: ut Herophilus, Bacchius, Heraclides, Zeuxis, Marinus: Ab Oribasio nominantur, Pelops, &c. Ex recentioribus Barbaris interpretati sunt aphorismos, Iacobus Forliuiensis, Hugo Senēsis, Sermoneta, & alij quidā. Extant & Symphoriani Campegi in Galeni cōmentarios super aphorismis Epitome & Isagoge. Vide Catalogo II. in Symphoriano. ¶ Aphorismorū argumentū maximè uariū est. Plurima em̄ eis insunt ad prænotionē prædictionemq; maximè idonea: quædā ad Therapeutices partes, Diæticē, Chirurgicē, Pharmaceuticē: alia nō pauca ad alias medicinæ partes pertinent. † Aphorismos aliqui non rectè Isagogicis libris adscripserunt ueluti primæ lectionis, cum sint potius postremæ.

Aduersus Lycum, quod nihil in eo aphorismo Hippocrates peccarit, cuius initiū est: Qui crescunt, plurimum habent caloris innati, liber, Iulio Alexandrino interprete, ab ipso recognitus.

Contra ea quæ à Iuliano in Hippocratis aphorismos dicta sunt, liber, ab eodem Iulio Alexandrino tr. & recognitus.

Linguarum, hoc est, obsoletarum uocum Hippocratis explanatio ad Teuthram, Mario Nizolio interprete. Eisdem Ianus Cornarius tr. ¶ Eadem omnia cum suis interpretationibus Va-

CATALOGVS PRIMVS, SIVE

rinus in Lexicon Græcum suum transtulisse obseruauimus, & quædam emendatiùs scripsisse. Audio & Erotianum quendam ueterem Græcum scriptorem hoc argumentum tractasse, eiusq; librum Geneuæ ab Hen. Stephano publicatum iri.

GALENO ADSCRIPTI LIBRI SPURII: QVI VARIAM
artem medicæ farraginem ex uarijs auctoribus excerptam continentés,
optimo quo fieri potuit ordine, sunt dispositi, & in unum corpus redacti.

EX spurijis libris utiliores, quiq; nihil superflui cōtinent, inter legitimos Galeni digessit Montanus: minus uerò utiles ei uisos, & qui uel ad artem medicam non pertinent, uel ex legitimis Galeni libris decerpti sint, & frustra repetiti, huc unum in locum reiecit. Esse tamen ex his quoq; nonnullos minimè inutiles, nos ostendemus. Cæterum Spurij libri à legitimis cum alijs, tum ex recentioribus quorundam medicamentorū uocabulis, facillè discernuntur: ut sunt Santali, Camphora, Galanga, &c. tum authorum recentiorum uel Arabum nominibus: tum aliqua superstitione, à qua Galenus semper abhorruit: ut ibi in libro de dynamidjs fit mentio de oratione Dominica in colligendo carduo, &c.

De historia philosophica liber, à Iulio Martiano Rota tr. Eadem seorsim excusa est Colonia anno 1543. in 8. Andrea Lacuna interprete: qui in præfatione scribit, extare etiamnum ueteris cuiusdam interpretis translationem huius libri, sed barbaram & infelicem: quam Martianus Rota secutus sit, ita ut longè elegantiore reddiderit, adiutum Græcis codicibus impressis, Aldino & Basiliensi: quæ ita mutila & deprauata sint, ut aliquando diuinare coactus Martianus, de suo plurima interseruerit, philosophica quidem illa & optima, sed præter fidi interpretis officium, se uerò nactum exemplar antiquissimum manu scriptum, multò emaculatiùs impressis, nouam interpretationem instituisse huius libri, * Cuius lectio (inquit) non minus poetis & oratoribus, q̄ medicis & philosophis, utilis ac necessaria fuerit. Sic ille. ¶ Author huius libri quisquis est, ueterum philosophorum circiter nonaginta, quos ordine ab initio Lacuna enumerat, opiniones recitat, per capita uiginti octo supra centum: quæ pleraq; (paucis ab initio excerptis) Physici argumenti sunt: sicuti etiam Plutarchi de placitis philosophorū libri quinque, (quos Guil. Budæus Latinos fecit) in quib. plurima eadem, eodemq; ordine & iisdem uerbis tractantur (& utriusq; uoluminis parum differens moles est) ita ut literatus aliquis ijs conferendis, inq; nouum uolumen redigendis, utilem proculdubio operam rei Physicæ studiosis nauaret: & simul librum utrumq; ex altero emendaret. Sunt fanè hi libri Physicorum dogmatum plerorumq; omnium Epitome.

Prognostica de infirmorum decubitu, ex Mathematica scientia (siue astrologia) ad Aphrodisium, Iosepho Struthio interprete. Liber est aniliū fabularum, & superstitionis plenus. Eundem Io. Morisotus incredibili labore recognitum Latinitate donauit: quæ eius interpretatio an publica sit, nescio.

De partibus artis medicinæ liber, ex ueteri Nicolai Rhegij translatione restitutus. Eundem Victor Trincauelius tr. Græcè quidem nondum est excusus, quod sciam. Liber est paulò maior charta, qui nisi Galeni fuerit, eo tamen auctore dignus uidetur.

De Dynamidjs liber, sine principio, ad Paternianū, chartam dimidiam non excedens. Huius quisquis est author (methodicus fortè aliquis) generales medicaminum facultates, (ut sunt hypnotica, peptica, eustomacha, styptica, &c.) nominat ac interpretatur breuissimè. Montanus putat τῶν δυνάμεων inscribi oportere. In libris quidem Galeni, qui facultates medicamentorum simplicium exponunt, eadem omnia uerius & absolutius prodita inueniuntur. ¶ Iac. Syluius in ueteri uersione librum de generalibus medicaminum facultatib. longissimum haberi tradit: quem ego nondum uidi.

De dynamidjs liber, magna ex parte ex Aetio desumptus, plurimis in locis correctus. Mendis quidem scætet. dedicatus est Mecænati. Tractat autem primò quædam paucis de quatuor humoribus, & signis affectuum in quatuor præcipuis partib. corporis, ex epistola Dioclis, &c. Deinde purgantibus medicamentis enumeratis, subiungit quasdam cōpositiones medicinales. Postremò ad omne morborum genus remedia ponit, à capite ad pedes ferè, usq; ad caput 218. deinde ad communes quosdam morbos: quamuis & alia quædam non satis bono ordine interponuntur. Insunt autem uocabula quædam recentiora, ut amentum dulce, morgellina, Carduncellus, esula, Caryophyllara, &c. & aliquando superstitiones, ut cum in colligendo carduo mentionem facit orationis dominicæ. Implent huius libri folia chartas octo cum dimidia ferè.

De spermate liber, summis & maximis erroribus refertus, cōstat chartis duabus cum dimidio. Circa conceptionē & corporis humani mutationes, mathematica & astrologia quædā proponit.

De natura & ordine cuiuslibet corporis liber ordine & iudicio carens, paulo minor trib. chartæ quadratibus. Scribit autem, quisquis est eius author, ab initio de natura quatuor humorum, & partium corporis humani in prima formatione, &c. postea de cognoscendis febribus, Innominatus quidam ex libris Hippocratis transtulisse se dicit in Latinum sermonem, ad nepotem suum.

De ana-